

Schape in de wei: intensief of extensief

Grasland kan met schape intensief of extensief beweid worden met schape. Bij beide methodes moet nagedacht worden over parasitaire infecties, de voeropbrengst en de hoeveelheid bemesting.

MAURITS BOSGOED, dierenarts bij DAP Vaassen

Schape staan bekend als goede grazers die een mooie grasmatt creëren. Vergeleken met andere grazers zijn ze niet zwaar en kunnen ze het gras mooi kort opeten. Ze worden mede daarom ook veel gehouden op relatief kleine stukken land.

Toch hoeft het zo kort mogelijk maken van

het gras geen doel te zijn. Grasland met een grote variëteit aan plantensoorten en juist meer hoog gras wordt steeds belangrijker gevonden voor de ecologie. Ook vanuit de gezondheid van de schape gezien is het goed om de wei te zien als een biotoop die door grazers beheerd wordt.

Bij extensieve beweiding kan het gras tot boven de knieën komen te staan.

FOTO: MAURITS BOSGOED

Intensieve beweiding met schape. De dieren vreten het gras mooi kort.

FOTO: MAURITS BOSGOED

Intensieve beweiding

Intensieve beweiding van grasland is het meest gebruikelijk in Nederland. Veel schapehouders hanteren zo'n tien tot vijftien schape per hectare voor het jaar rond. Een deel van het jaar lopen er ook lammeren bij de schape. Intensief beweiden werkt: het levert veel schape op per oppervlakte. Maar er moet wel intensief nagedacht worden over het effect op het gras, de grond en op de dieren.

Door het perceel op te delen in verschillende stukken, kan er een planning gemaakt worden: hoelang lopen de schape op welk stuk grasland. Bij deze planning wordt rekening gehouden met de hoeveelheid voer die de schape van het land halen en de infectiedruk en cycli van maagdarmparasieten en coccidiën. Nog steeds moet er goed in de gaten gehouden worden wat de infectiegraad bij vooral de lammeren is om te kijken of er moet worden ingegrepen met medicatie. Maar behandeling bij deze methode is minimaal. Omweiden is niet voor elke locatie te realiseren. Als dit niet kan, is het heel belangrijk om de infectiedruk te blijven meten door te kijken naar het klinische beeld en de resultaten van de eitellingen. Bij deze methode ontkom je bijna niet aan het gebruik van ontwormingsmiddelen. De

dierenarts kan adviseren welk middel het best kan worden toegepast. Het effect van het middel moet worden gecontroleerd.

Extensieve beweiding

Bij extensieve beweiding worden relatief weinig dieren per hectare gehouden en wordt er zo min mogelijk bemest en nauwelijks gebruik gemaakt van zware machines. Deze methode vergt een andere manier van denken.

Allereerst is er een duidelijk verschil in de beleving van het grasland. Daar waar bij intensief beweidde percelen gras van 20 cm al als een dik pak ervaren wordt, kan het bij extensieve weides tot boven de knieën komen te staan tot diep in de herfst. Behalve grassen krijgen ook veel kruiden de kans om te groeien en zich voort te planten waardoor er een zichzelf redzaam biotoop ontstaat.

Afhankelijk van het type land en de totale oppervlakte, worden er het jaar rond maar zo'n twee schape per hectare gehouden. De gevolgen van dit type beheer op de schape zijn:

- Dieren hebben veel keuze in het eten van grassen en andere kruiden en zelfs struiken.
- Percelen zijn minder gevoelig voor droogte.

Weiden en wormen

Belangrijke eigenschappen van wormen waar rekening mee gehouden moet worden bij beweiding zijn:

- In de zomer duurt het van ei tot infectieuze larve maar 2 weken totdat er infectieuze larven op het gras zijn.
- Larven op het gras overleven in de zomer zo'n 3 maanden.
- Maar een wei noemen we pas na een jaar zonder beweiding echt schoon.
- De meeste wormlarven kruipen niet hoger dan 3 cm op een grasspriet.

Dieren krijgen een nadelige hoge infectiedruk doordat:

- Er veel dieren per oppervlakte lopen.
- Het gras lange tijd kort is.
- Ze langer dan de cyclus van de parasieten op het grasland lopen.
- Ze niet ontwormd worden als de infectiedruk ziekmakend wordt.

- De infectiegraad van de parasieten in het land blijft dusdanig laag dat behandeling en meting van parasieten eigenlijk niet nodig is voor gezonde, sterke dieren.
- Selectie van sterke dieren en het laag houden van het aantal dieren is de belangrijkste handeling tegen parasitaire infecties.

En voor de schapehouder betekent extensieve beweiding:

- Veel lagere managementkosten als afrasteren, meten en bijhouden welke wormmiddelen gebruikt zijn.
- Er ontstaat een rijker perceel aan flora en fauna.
- Minder opbrengsten uit de verkoop van dieren omdat er veel minder dieren gehouden kunnen worden per oppervlakte.

Inzetten van varkens

Een extra methode om een ruiger en gevarieerder perceel te krijgen zonder het gebruik van machines, is door het inzetten van varkens aan het eind van de winter. Door deze wroeters er een maand doorheen te laten gaan, kan er extra gezaaid worden en ontstaat er een ruig en gezond stuk land. 🌱